

SELVITYS APURAHAN KÄYTÖSTÄ

Alli Paasikiven säätiö myönsi minulle työskentelyapurahan väitöskirjatutkimusta varten keväällä 2017 (21 000 euroa; 1. vuosi).

Väitöskirjatyöni tavoitteena on tutkia lasten stressinsäätelyä sekä niitä tekijöitä, jotka ovat yhteydessä lasten kortisolitasoihin kotona ja päivähoidossa. Aikaisemmat kansainväliset tutkimukset ovat osoittaneet, että osalla lapsista kortisolitasot ovat korkeammat päivähoidossa kuin kotona. Näissä tutkimuksissa ei kuitenkaan ole ollut kotihoidossa olevaa vertailuryhmää, vaan johtopäätökset on tehty tutkimalla samoja lapsia koti- ja päiväkotipäivinä. Lasten stressiherkkyydessä on eroja, mutta on osoitettu, että lapsen iällä sekä yksilöllisillä piirteillä kuten temperamentilla ja sosiaalisilla taidoilla on yhteys stressinsäätelyyn päivähoidossa. Kodin ulkopuolinen päivähoito muodostaa tärkeän kasvuympäristön monille lapsille ja siksi onkin tärkeää tutkia sekä kotihoidon että päivähoidon merkitystä lapsen hyvinvointiin ja kehitykseen.

Päivähoitotutkimus on osa laajempaa FinnBrain syntymäkohorttitutkimusta ($N=3808$), jossa kartoitetaan ympäristön ja perimän vaikutusta lapsen kehitykseen. Lisätietoa ja ajankohtaisia asioita tutkimusprojektista löytyy sivuilta www.finnbrain.fi, tutkimuksen blogista <http://blogit.utu.fi/finnbrain/>, Facebookista <https://www.facebook.com/finnbrain/> sekä Twitteristä <https://twitter.com/finnbrainstudy>.

Tutkimuksen eteneminen apurahakaudella:

Päivähoitotutkimuksessa on mukana 214 lasta, joista puolet ovat hoidossa päiväkodeissa ja puolet kuuluvat vertailuryhmään, eli ovat kotihoidossa. Lisäksi tutkimuksessa on mukana yli 30 päiväkotia Turusta ja ympäristökunnista. Lasten kortisolitasoja on mitattu sylkinäytteistä eri ikäpisteissä. Ensimmäiset näytteet on otettu lapsilta noin kaksivuotiaina ja parhaillaan kerätään seurantanäytteitä lasten ollessa kolmen- ja viiden vuoden ikäisiä. Lisäksi keräämme kyselylomakkeilla tietoa lasten kehityksestä, perheestä ja päivähoidon olosuhteista. Tutkimus tuottaakin täysin uudenlaista tietoa lapsen kehityksestä ja siihen vaikuttavista ympäristötekijöistä. Vastaavaa tutkimusta ei ole näin pienillä lapsilla aikaisemmin juurikaan tehty.

Alli Paasikiven säätiön myöntämä apuraha on ainutlaatuisella tavalla mahdollistanut tutkimukseni etenemisen suunnitellussa aikataulussa. Ensimmäinen osajulkaisu on valmis ja lähetetty kansainväliseen tieteelliseen lehteen arvioitavaksi. Alustavat tulokset osoittavat, että kodin ulkopuolinen päivähoito ei ole yhteydessä lasten korkeampiin kortisolitasoihin kotihoitoon verrattuna. Lasten päivittäiset kortisoliprofiilit noudattivat tyypillistä vuorokausivaihtelua sekä päiväkodissa että kotihoidossa olevilla lapsilla. Yksittäisten lasten ja

ryhmien välillä on kuitenkin eroja kortisoliprofiileissa ja tarvitaankin lisätutkimusta, jotta erojen taustoja voidaan analysoida tarkemmin ja lapsen ikään liittyvä vaikutus voidaan ottaa huomioon. Toinen osajulkaisu koskeekin lapsen temperamentti- ja käyttäytymispiirteiden yhteyksiä kortisolitasoihin kotihoito- ja päivähoitoympäristöissä ja tämän työn osalta käsikirjoituksen laatiminen on jo aloitettu. Jatkossa onkin tarkoitus tutkia tarkemmin lapsen yksilöllisten ominaisuuksien (esim. temperamentin, iän ja sosiaalisten taitojen) sekä päivähoiton olosuhteiden vaikutusta stressinsäätelyyn sekä kotona että päivähoitossa.

Alustavia tuloksia on esitelty kahdessa kansainvälisessä konferenssissa; keväällä 2018 Roomassa järjestetyssä pienten lasten mielenterveysjärjestön, WAIMH:n (Worlds Association for Infant Mental Health) kongressissa sekä syksyllä 2018 Turussa järjestetyssä pohjoismaisessa NordCap lapsi- ja nuorisopsykiatrian kongressissa. Tutkimuksen tuloksista on tarkoitus kertoa tieteellisten julkaisujen ja kongressien lisäksi myös aihepiiriin liittyvissä ammatillisissa lehdissä sekä lapsiperheille tarkoitetuissa aikakauslehdissä.

Tutkimuksen merkitys:

Lasten päivähoitoon liittyvät kysymykset herättävät toistuvasti keskustelua niin mediassa kuin myös varhaiskasvatuksen toimijoiden keskuudessa. Onkin tärkeää, että päivähoitoon liittyviä asioita tutkitaan eri näkökulmista ja eri tieteenalojen toimesta. Tutkimus on ainutkertainen myös kansainvälisesti tarkasteltuna. Lasten stressinsäätelyä päivähoitossa ei ole tutkittu kovinkaan paljoa pitkittäistutkimuksena, eikä nykyisissä tutkimuksissa ole huomioitu kotihoidossa olevien lasten vertailuryhmää. Väitöskirjatutkimukseni tuottaakin täysin uudenlaista tietoa, jota voidaan soveltaa varhaiskasvatuksen kehittämisessä ja lasten hyvinvoinnin edistämiseksi.

Olen erittäin kiitollinen Alli Paasikiven säätiölle saamastani apurahasta. Seurantatutkimus on edennyt tavoitteiden mukaisesti ja kaikki ensimmäisen ikäpisteen näytteet on saatu otettua. Toisen ja kolmannen ikäpisteen näytteitä kerätään parhaillaan ja tuloksia näistä saadaan ensi vuoden aikana. Lisäksi keräämme entistä laajemmin tietoa lapsen sosiaalisesta kompetenssista sekä vertaissuhteista kotona ja päiväkodissa. Koen tutkimusaiheeni tärkeäksi ja olen motivoitunut jatkamaan työtä tulevien vuosien aikana.

Turussa 21.9.2018

KM Katja Tervahartiala

FinnBrain-tutkimus

Turun yliopisto, Lääketieteellinen tiedekunta, Turun kliininen tohtoriohjelma (TKT)

Tutkimus: Lapsen sosiaalisten taitojen yhteys kortisolitasoihin päivähoitossa